

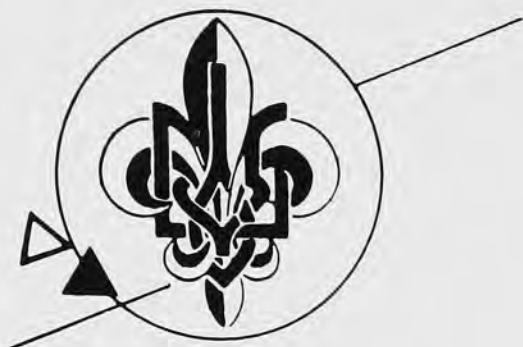
Юнак

КВІТЕНЬ — APRIL 1989

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.

Видає Головна Пластова Булава.
Оформлення обкладинки на 1989 рік пл. розв. Коля
Савицький

ЗМІСТ

Сторінка

1. Великодні побажання, До Христа — Віра Вовк
2. Визначні сучасні українці: Архітект-пластун-
громадський діяч
3. Маємо новий пластовий провід — Гасло на 1989 р.
4. Старокіївська Великодня легенда — Л. Бризгун-
Шанта
5. Вивчаємо весняний хорівід
7. Українці в Аргентині — Подруга Наталка
10. Чи знаєте про Обливаний Понеділок?
Чи Великдень справді великий день?
11. Спорт: Спортовий табір на Пластовій Січі
15. Наше українське море
16. О, море могутє — Володимир Сосюра
Чи пам'ятає про трагедію в Чорнобилі?
17. Мара — Гандзя Берегуляк
18. Таборів газетки пригадують минуле
21. Хроніка: Безкомпромісове пластування — ст. пл.
Т. Кушак.
22. Академія св. Юра в Нью Йорку цікаво відзначила
День Незалежності — пл. розв. Галя Кузишнін
23. Список датків на Пресфонд „Юнака”

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право
виправляти мову, як теж скорочувати й
виправляти одержані матеріали згідно з
пластовою термінологією, пластовими
виховними напрямними та вимогами
юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Іванка Галявич

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Олександра Юзенів.

Обливаний понеділок — Мирона Левицького

ЮНАК

КВІТЕНЬ — APRIL 1989

Ч.П. 4 (293)

РІК XXVII

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

\$25.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.50

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003
YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

Віра Вовк

ДО ХРИСТА

Вже стільки літ, як люд мій безупину
Підносить хрест раменами Симона
І давить дерево, і пече корона
Моїх братів, розп'ятий Божий Сину!

Вже стільки літ! І сестри — як калина
Ідуть сумні крізь будяки й тернину,
Щоб дати — їм Вероніки хустину.
Вишивану в передсвітні години.

Громи б'ють мідні, тнуть холодні тучі.
Роздертий килим вівтаря багріє.
Настав вже час, клекочуть Богом хвилі!

...І діви, що олій несуть пахучий,
В трираменний свічник закам'яніють,
Як знайдуть білий цвіт в пустій могилі.

НАЧАЛЬНОМУ ПЛАСТУНОВІ — ПЛ. СЕН ЮРІЄВІ СТАРОСОЛЬСЬКОМУ,
ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ РАДІ, ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ БУЛАВІ,
КРАЙОВИМ ПЛАСТОВИМ РАДАМ І КРАЙОВИМ СТАРШИНАМ,
СТАНИЧНИМ ПРОВОДАМ, ПРОВОДАМ ПЛАСТПРИЯТУ
ТА УСІМ ПЛАСТУНКАМ І ПЛАСТУНАМ У СВІТІ,
а зокрема Пластовому Юнацтву, Співробітникам і Передплатникам
«Юнака»

З РАДІСНИМ ПРИВІТОМ

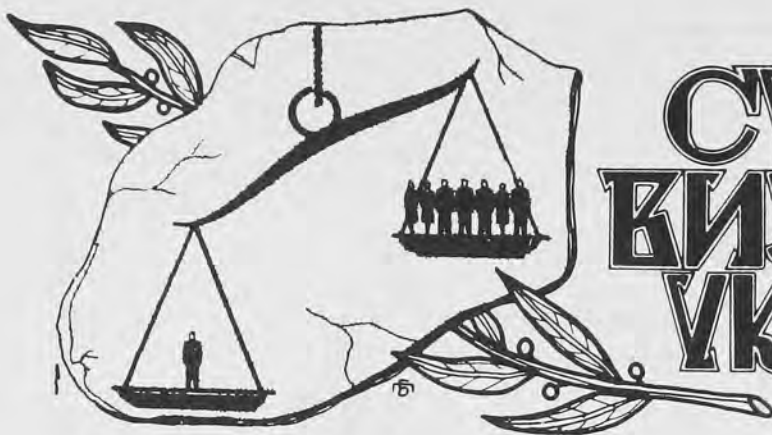
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПОБАЖАННЯ

**ГЛИБОКОЇ ВІРИ В ПЕРЕМОГУ ДОБРА І СВІТЛА,
ВИТРИВАЛОСТІ У СЛУЖБІ БОГОВІ Й БАТЬКІВЩИНІ**

найсердезніше бажає

Редакція і Адміністрація «Юнака»

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

АРХІТЕКТ — ПЛАСТУН — ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

В 1988 році з нагоди дня Австралії австралійський Уряд відзначив ряд осіб за їхні заслуги в різних ділянках. Між нагородженими був пл. сен. інж. Роман Павлишин, який дістав медалью Ордену Австралії О.А.М. за свої заслуги в ділянці архітектури і суспільної праці.

Пл. сен. Роман Павлишин переїхав з родиною до Австралії після Другої світової війни і поселився в Брізбені, стейту Квінсленд. Там він щезає зробив іспити архітектури, щоб дістати право виконувати

звання архітекта, яке він набув в Європі. Він працював в міністерстві публічного будівництва, а відтак в стейтовому уряді будівництва в Квінсленд, та робив проекти різних публічних будівель, як поліцейних, поштових та інших. Якийсь час він перейшов до приватної будівельної фірми, яка проектувала автомобільну фабрику для Дженерал Моторс. Відтак він повернувся знову до стейтового міністерства де став головою технічного відділу і був ним аж до відходу на пенсію в 1985 році. Під його провідом запроєктовано і зреалізовано ряд будинків для шкіл, судівництва, галерію мистецтва, культурний центр та інші. Він був головою Палати архітектів Квінсленду в 1972-87 р.р.

Рівночасно пл. сен. Р. Павлишин був активним пластуном, станичним у Брізбені та членом Крайового проводу. Він співорганізатор Української Громади в Брізбені і її голова продовж 18 років, є головою української кредитової кооперативи „Єдність” в Брізбені і бере участь в репрезентації етнічних груп перед урядом. Він запроєктував і вів будову української католицької церкви в Брізбені, як також за його проєктом побудована українська православна церква. Тож не диво, що уряд Австралії нагородив його таким особливим відзначенням.

МАЄМО НОВИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД

В дні 18-20 листопада 1988 року напередодні V-го Конгресу Вільних Українців відбулися в Торонто X-ті Збори Конференції Українських Пластових Організацій, в яких взяли участь делегати з усіх Крайових Пластових Організацій. Присутні були усі голови Крайових Пластових Організацій. Присутні були усі голови Крайових Пластових Старшин, а це: пл. сен. Роман Селянський з Аргентини, пл. сен. Юрій Суховерський з Австралії, пл. сен. Микола Попович з Великобританії, пл. сен. Марта М'ялковська з Німеччини, пл. сен. Орест Джулинський з Канади і пл. сен. Ігор Сохан із ЗСА.

Перед X Зборами у п'ятницю вечером відбулися наради Скобиного та Орлиного Круга, де обговорювано пекучі проблеми виховної праці з новацтвом і юнацтвом та обрано нових провідників.

Збори КУПО відбувалися продовж суботи та неділі 19-20 листопада під проводом пл. сен. О. Джулинського. В першій частині Зборів звітано із п'ятирічної праці Головної Пластової Булави. В осередку була успішно переведена Ювілейна Пластова Зустріч в Австралії і Канаді з приводу 75-річчя заснування Пласту. Також звітано про численну участь пластунів у святкуваннях 1000-річчя Християнства в Україні так в Римі, як у Вашингтоні, Оттаві та усіх українських скупченнях.

Частина Зборів КУПО була посвячена на сесію Пластового Конгресу Третього, яку підготував пл. сен. Іван Винницький. Рішено праці Конгресу продовжати у майбутньому.

Вкінці обрано новий пластовий провід на чергові чотири роки. Головну Пластову Булаву очолив пл. сен. Орсет Гаврилюк, ЧМ його заступниками є пл. сен. Таня Джулинська для виховних справ, і пл. сен. Володимир Базарко. Генеральний секретар — пл. сен. Ігор Король, пл. сен. Василь Мочула — головний булавний УПС, ст. пл. Оріся Гриців-Ковч — головна булавна УСП, пл. сен. Петро Содоль — головний булавний УПЮ і провідник „Скобиного Круга”, пл. сен. Іванна Ганкевич — головна булавна УПЮ-ок, пл. сен. Ольга-Надія Кулинич — головна булавна УПН-ів і провідник „Орлиного Круга”, пл. сен. Людмила Дармограй — головна булавна УПН-ок, пл. сен. Юрій Слюсарчук — діловод дослідно-плянувальної комісії, пл. сен. Євген Михалович — діловод фінансів, пл. сен. Микола Юник — діловод видань і голова дирекції пластового видавництва.

Головну Пластову Раду очолив пл. сен. Любомир Романків.

Новообраного голову ГПБ пластуни добре знають, як новацького виховника і провідника новацьких вишколів, а тепер редактора „ВОР”. За свою працю він отримав найвище відзначення Орден св. Юрія в золоті. Він довголітній член Куреня УПС „Чорноморці”.

За професією пл. сен. О. Гаврилюк — лікар і довгі роки був лікарем в американській армії, здобув ступінь полковника, а тепер працює медичним директором великого підприємства в Дітройті. Тому, що там живе частина його співробітників, осідок ГПБ буде на наступні чотири роки в Дітройті.

ГАСЛО ПЛАСТОВОЇ ПРАЦІ НА 1989 РІК

Головна Пластова Булава на своїх сходах в дні 3-го грудня 1988 року постановила проголосити наступне гасло діяльності на рік 1989:

„І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ
Й СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ!”

(Т. Шевченко)

Гасло було проголошене у Пластових Вістях ч. 1/89/50 Черга 4/89

СТАРОКИЇВСЬКА ВЕЛИКОДНЯ ЛЕГЕНДА

Наступили на Київ чорні хмари суму та журби. Звалищами лягли церкви. Татари облягли Золотоверхий зо всіх боків, а нові полки все більше й більше насували. Плач та зойки розлялися по київських вулицях. І тоді раптом зі Золотої Брами, з вежі, де святий Архангел стояв, випав з рук Михаїла-Архангела меч золотий і перед саміським конем татарського хана до половини в землю застряг. Хитнувся в сідлі грізний хан, глянув на золотий меч і до своїх людей промовив: — „Коли меч золотий як викуп мені дано перед брамами цього міста, не будемо руйнувати його більше. І відступили. Три дні і три ночі скрипіли татарські вози. Не чути було не тільки мови киян, а й похоронних плачів. А голосити було над чим. Ой було. Ось хочаб мармурова церква Богородиці Діви-Десятинною звана — завалилася й покрила в звалищах усіх тих, що скрилися там перед татарвою. Спустіло велике місто й травною заростало, а люд ховався по печерах.

Тільки баба Марія, сліпа, стара зі своєю провідницею, з малою безпритульною Марійкою, що в бою татарів з киянами в пожежі пам'ять згубила й згадати не змогла чия була, лишилась і жила посеред Києва. Вони щоденно ходили по церквах — Богу молились і дякували, що живуть. Того ж дня, як звичайно, церкви обійшли й повернулися додому. Марійка по бур'янах досхочу набігалась, віночок сплела з фіялок — весна бо вже була прийшла. Вже й ніч надійшла, свій намет над землею розп'яла. Виходить баба Марія на двір й кличе дівчатко:

„Веди но Марійко до Софійської церкви”.

— „Проти ночі бабусенько? Та ж я боюся. І не бачу нічого, — а сама до баби Марії тулиться-тулиться. Ще може відьму зустрінемо. Боюсь!”

— „От тобі на! Та коли ти не бачиш дитино, то я й сама зайду. П'ятдесят і вісім літ до Святої Софії в цю святу ніч ходжу. Та ж не можна мені цієї ночі у святу Софії не бути. Сьогодні ж, Марійко, Ніч Христова Воскресна, ніч дивна. Ти ж таки велика, на сьомий вже тобі пішло, то ж мусиш знати як з-за каменя Христос устав і світ звеселив” — і розповідає баба дівчинці про Пасху Велику...

— „Давно це було. Ані князя Ярослава не було. Та де, ані Києва самого. Земля була пуста й порожня... тільки по самій середині землі святе місто Єрусалим стояло. А оподалік села Назарет і Вифлиєм. А ще далі місто Вавилон було. А в цьому грізний цар Ірод панував...”

— „Бабусенько, — а розкажіть, про вхід Христа до Єрусалиму.”

— „Та ж оповідала вже!”

— „Але ще, ще раз!”

І баба Марія починає знов...

— „І в той час Христос, Господь наш до брами єрусалимської підходить. Золотою вона звалася, як і наша. Бо ж уважай, доню, наша саме по тій єрусалимській — рисочка в рисочку побудована. Бо ж так наш Князь Володимир Великий звелів. А ось кажуть дитино, що до тої брами провадить хідник підземний через усю землю з нашої Лаври Святої. І ніхто не знає де саме він скритий. Ніхто не знайде його крім душ праведних та ченців лаврських, що під землею відпочивають. А вони тим таємним ходом простісенько до Єрусалимських Воріт прийдуть і з Христом у царство Боже увійдуть...”

Говорить бабуса Марія та все поволеньки чимчикує вперед. Пройшли львівською брамою. Страшно тут, руїни. Пси гавкають. Та добре пройшли!.. Софійські мури видно. Один бік церкви високо в небо пнеться, другий же зруйнований татарськими нападами. Тільки одна стіна залишилася й по ній дрібними зірками камінчиками вигптовано велику-велику Мати Божу.”

„Нерушимою стіною” звуть її зараз. Тут уже Марійці не страшно. Чого ж боятися, коли тут сама Мати Божа постійно на молитві за весь люд український стоїть.

Раптом чути чийсь кроки... Чужі...

— „Хтось тут ходить бабусю” — шепотить Марійка перелякано.

— „Вітер, дитино” — хитає головою стара.

— „Бабусенько, та ж іде хтось... До нас іде... Ну, і як ви не чуєте?”

Вправне вухо старої пізнає.

— „Не бійся дитино, це наша сестра жебруша”

— й гукає голосно:

— „Всякий дух най хвалить Господа. Ходи, ходи сестро! Більше нас буде на святе Воскресіння в святій Софії зруйнованій.”

З п'ятьми виринає ще більше як, баби Марії, збідована постать.

— „Маріє! Це ти? — голос завмирає в розваленім храмі. Та баба Марія відразу пізнає подругу давніх, давніх гарних літ. Обнімаються, цілуються та сідають на широкі кам'яні сходи — ллються спомини про часи коли Софія ще не була зруйнована, коли багато народу приходило до неї молитися. Всі радісні, веселі. Як церква тисячею свічок світилася, як єпископи співали „ХРИСТОС ВОСКРЕС”, а люд увесь відповідав — „ВОІСТИНУ ВОСКРЕС”.

— „Як гарно знову бути вдома” — каже сестра жебруша. Та тільки пусто й сумно тут тепер. Свято — Софійська церква як і ми — жебракує.

— „Давно ти сестро від нас відійшла у мандри, не знаєш нічого. Татари, погань, знищили все”. Мала Марійка мовчки слухає.

А тоді раптом їй стає так радісно, бабуса зустріла когось рідного — чому ж не тішитися! З втіхи вона підскакує й біжить до храму. Близько вже, ось крок, ще два — і Марійка раптом встає. В Софійському Храмі нема іконостасу, знищений. Зате

на вівтарі та перед ним світла. Багато світел. Не свічки — зорі, а коло них повно Янголів Божих... Ані оглянути всіх ані порахувати. Білі, як сніг, ясніші від сонця!

— „ХРИСТОС ВОСКРЕС! — ХРИСТОС ВОСКРЕС!!!” — несеться з храму.

Згадала Марійка про обох бабусь. Дивиться на сходи де вони сиділи, а їх вже нема. Розглянулася по церкві. Ось вони! Ось поклони б'ють. І Марійка низько-низько схиливши голову, перехрестилася:

— „ХРИСТОС ВОСКРЕС!”

За Наталею Королевою
переповіла Леся Бризгун-Шанта

ВИВЧАЄМО ВЕСНЯНИЙ ХОРОВІД „ЗАЙНЬКО”

Виконавці — дівчата. Вони стають у коло обличчям до центру. Заздалегідь вибрана учасниця, яку називають „зайнко”, виходить в середину кола.

мелодії першої строфи на слова:

Зайнку, за голівоньку! —

учасниці хороводу, які стоять у колі, нахилиючись вперед і простягаючи зігнуті в ліктях руки перед собою нижче рівня плечей, співають, звертаючись до „зайнкі”. Засмучений „зайнко” оглядає учасників хороводу, береться обома руками за голову, вдаючи, що вона болить.

мелодії приспіву на слова:

А нікуди зайнку

Ані вискочити, —

дівчата всі разом розводять руки в сторони і з'єднують їх з руками учасниць, які стоять другими від них.

„Зайнко”, підстрибуючи, бігає по колу, ніби шукаючи отвір, крізь який можна було б вискочити.

мелодії приспіву на слова:

А нікуди зайнку

Ані виглянути, —

учасниці хороводу, роз'єднуючи руки, піднімають їх угору, долоні направлені до центру кола. Піднімаючи руки, вони стають на півпальці. „Заїнько” в цей час, підстрибуючи, підбігає до кого-небудь з учасниць хороводу і намагається виглянути з кола.

мелодії приспіву на слова:

Тут городи все турецькїї,

Тут замочки все німецькїї,—

дівчата, взявшись за руки і починаючи крок з правої ноги, йдуть по колу проти руху годинникової стрілки.

„Заїнько” в цей час пританцьовує, щоб відвернути увагу учасниць, які знаходяться в колі. Потім раптово кидається в той чи інший бік, щоб вивратися з кола. Але його щоразу затримує коло учасниць, які присідають за ходом руху. Засмучений „заїнько” вибігає в центр кола. На кінець останньої чверті 18-го такту виконавиці, які знаходяться в колі, зупиняються і стають у вихідне положення.

мелодії другої строфи на слова:

Заїньку та ушії болять, —

учасниці хороводу роблять півоберта, стаючи правим плечем до центру кола. Одночасно вони прикладають кисті рук і складеними до купи пальцями (долонями назовні) до голови над вухами. „Заїнько” в цей час береться руками за вуха, згинається, удаючи, що у нього болять вуха.

Заїньку та плечиці болять, —

дівчата кладуть навхрест руки на свої плечі і, похитуючись з боку в бік, стоять на місці.

„Заїнько” теж кладе навхрест руки собі на плечі і, трохи зігнувшись, шкутильгаючи ходить по колу.

мелодії приспіву — те, що й на слова першої строфи.

мелодії четвертої строфи на слова:

Заїньку рученьки болять, —

учасниці хороводу погладжують руки: спочатку

правою лівою, а потім лівою правою.

„Заїнько” в цей час, опустивши голову, теж гладить собі руки.

мелодії приспіву — те, що й на слова першої строфи.

мелодії п'ятої строфи на слова:

Заїньку та колінця болять, —

учасниці, стоячи на місці, співають, а „заїнько”, поклавши руки на коліна і зігнувшись, переступає з ноги на ногу.

мелодії приспіву — те, що й на слова першої строфи.

мелодії шостої строфи на слова:

Заїньку, скоки в боки, —

виконавці, плескаючи в долоні, стоять на місці, а „заїнько” кладе руки на талію і підстрибує на обох ногах. Вираз обличчя веселий, життєрадісний.

мелодії приспіву — те, що й на слова першої строфи.

мелодії сьомої строфи на слова:

Заїньку, хоч обернися, —

учасниці хороводу виконують все те, що й на слова першої строфи, а „заїнько”, тримаючи руки на талії, швидко два-три рази обертається навколо себе.

мелодії приспіву — те, що й на слова першої строфи.

мелодії восьмої строфи на слова:

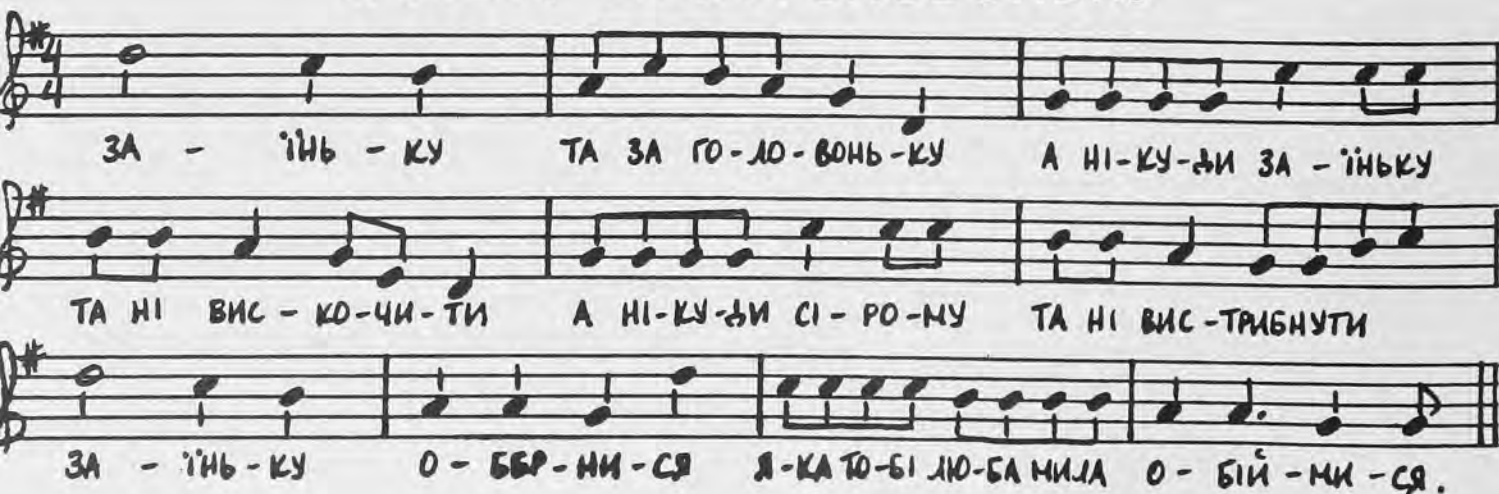
З дівонькою хоч обнімися, —

дівчата, стоячи на місці, співають, а „заїнько”, підстрибуючи, підбігає до однієї з виконавиць і, взявши її за руки, кружляє разом з нею. Ця дівчина стає новим „заїнькою”.

мелодії приспіву — те, що й на слова першої строфи.

Потім хоровод починає все спочатку.

ЗАЇНЬКУ ТА ЗА ГОЛОВОНЬКУ

Із матеріалів до III-ої юнацької проби

УКРАЇНЦІ В АРГЕНТИНІ

27-го квітня 1897 року прибуло до Аргентини з Галичини 12 родин, які поселилися в провінції Міссіонес. Більші групи поселенців почали напливати між роками 1897 а 1914, але на підставі урядових записів тяжко їх зіндефікувати, бо українці подавали себе як австрійці, поляки, а під руською національністю зголосило себе лише 12.000 поселенців. Правдоподібно тоді приїхало куди більше, може до 50.000.

Між двома світовими війнами доїхало ще яких 6.000, а після Другої світової війни ще біля 8.000. Але багато із цих новітніх емігрантів переїхало до ЗСА і Канади, а 5.000 повернулося до ССРСР.

90 відсотків емігрантів українського походження вже народжені в Аргентині і під сучасну пору можна начислити їх усіх між 200 а 300 тисяча.

Українське сільське населення живе великими скупченнями як н.пр. в провінціях Міссіонес і Чако і там задержалася відносно добре українська мова. Міське населення і розкинені родини цілком засимільовані і не говорять по українськи. Виймок становлять молодші покоління останніх емігрантів в Буенос Айрес, що вчать української мови в суботніх школах і правдоподібно говорять по

українськи дома. Найбільші скупчення українців є в Міссіонес, Чако і Буенос Айрес, менші: Мендоза, Формоза, Кордоба і Ріо Негро. 50 відсотків українців заняті в сільському господарстві. Інакше як в інших країнах, хлібороби, що приїздили до Аргентини не діставали землі на власність, вона належала до великих землевласників і тому землю їм тільки піднаймали. Це розуміється булополучене з використанням наших людей і тяжкими умовами життя і багато із емігрантів переїздило до Буенос Айрес або до інших великих міст. Коли однак сільська економія почала саме тому підупадати, держава почала давати хліборобам державні землі, призначені для колонізації. Цю землю можна було купити згодом, але треба було її спершу у важких умовах перетворити в урожайний ґрунт. Завдяки працьовитості українських селян — вирости модерні господарства і на вищому рівні, як в інших країнах південної Америки.

Сьогодні селяни є власниками господарств 20-50 гектарів, звичайно родинних, зосереджених на монокультурах де вирощують; ерба мате, чай, тютюн, кукурудзу, маніок, сою і бавовну. Дуже розвинене садівництво цитрусових і овочевих дерев

Пам'ятник Т. Шевченка в Аргентині

Пластова група біля пам'ятника Т. Шевченка в Буенос Айрес в день його відкриття 5 грудня 1971 р.

та управа винограду. Тепер в провінціях Міссіонес, Чако і Формоза є багато заможних господарів. Українські хлібороби дали великий вклад в хліборобство і економіку Аргентини в цих трьох провінціях і це дає можливість їм брати участь в політичному житті і мати значні впливи.

Інші українські поселенці працюють по містах як робітники або ремісники. До 1940 року робітники були дуже використовувані, тепер цей стан покращав але останні роки великої інфляції мають вплив на ціле життя.

Українських професіоналістів є відносно мало. Більшість нехліборобського населення живе в Буенос Айрес і Ля Плата.

Церковне і релігійне життя як і в інших країнах перших українських поселень спершу було скупе і бракувало духовної опіки. Перший український греко-католицький священник в Аргентині приїхав в 1908 році з Бразилії висланий оо. Василіянами — його прізвище було о. Бжуховський. До того часу польські священники, що були поміж польськими емігрантами мали нагоду притягнути частину українських католиків до своїх церков. Перші українські католицькі парафії повставали в провінції Міссіонес, в Буенос Айрес перша парафія повстала щойно в 1940 р. Окремий екзархат оформився щойно в 1968 році завдяки відвідинам Патріярха Йосифа Сліпого. Він має осідок в Буенос Айрес і тепер єпископом є владика Андрій Сапеляк, який є знавцем канонічного

права і викладає на філії університету УКУ в Буенос Айрес. УКУ має тепер в Аргентині 11 парафій, 43 церкви і каплиці, 22 священників і 90 монахинь та 110.000 вірних, з того 50 відсотків — українці.

При церквах парохіяни зорганізовані в різних товариствах а СС. Василіянки опікуються дитячими садками, провадять школи для дівчат і вчать в суботніх школах українознавства. оо. Салезіяни провадять початкові і середні школи (по еспанськи) та малу семінарію при катедрі в Буенос Айрес. Філія УКУ влаштовує літні курси українознавства на середньошкільному рівні. Мова в церквах — українська.

Українська Автокефальна Православна Церква теж зорганізувалася щойно в 1908 році для емігрантів з Волині. Першим душпастирем був о. Гнатюк. Осідком єпископа УАПЦ є Бразилія, для цілої Південної Америки. УАПЦ начисляє в Аргентині 50.000 вірних в чотирьох парафіях і працює п'ять священників. При церквах є братства св. Покрови. Євангелицька Церква має осідок в Обері (Міссіонес) і там є євангелицький інститут.

Етнічні групи в Аргентині через сильне почуття патріотизму до своєї нової батьківщини в більшості затратили свою національну ідентичність. Мова в більшості еспанська. Через те зв'язок з не-еспанськомовними українцями в діаспорі не великий, найкращий ще із українцями в Бразилії.

Громадське і політичне життя

Його початки являються в 1910 р. коли в Апостолес (Міссіонес) założено першу читальню ім. Маркіяна Шашкевича за поміччю о. Карпяка. 1912 р. подібна читальня повстала в Азара. Але ці організації діяли слабо. Щойно з приїздом свідомішої групи після Першої світової війни, яка в більшості поселилася в Буенос Айрес там засновано в 1924 році драматичний гурток „Молода Україна“, товариство „Просвіта“ і „Відродження“ найбільше активні, організують школи, хори, вакаційні табори, кооперативи, театральні групи, бібліотеки. Від 1952 р. існує „Українська Центральна Репрезентація“, що репрезентує усіх українців. Тепер існують молодечі організації: Пласт, СУМ, Союз Українських Студентів, ТУСМ. Є жіночі організації, комбатанські, професійні. В Буенос Айрес є дві відпочинкові оселі „Веселка“ і „Калина“.

В 1968 р. Аргентину відвідав Патріярх, Кардинал Йосиф Сліпий. У 1971 р. встановлено і посвячено в Буенос Айрес пам'ятник Шевченкові.

Т-во „Просвіта“ видає тижневик „Українське Слово“, т-во „Відродження“ — „Наш Клич“. Виходять неперіодичні журнали. Юліян Середняк є власником видавництва, що друкує книжки в українській мові. Українські радіопрограми в

Міссіонес і Чако відбуваються в еспанській мові.

Існують два хори, при читальнях „Просвіти” театральні гуртки. Тепер розвинулося дуже грання на бандурі, завдяки курсам, що їх ведуть бандуристи із ЗСА. Народне мистецтво зберігається серед сільського населення, також українські народні танці. В Аргентині жили відомі наші малярі Борис Крюков, Віктор Цимбал, скульптори Булдин, Голодик. Серед науковців і літераторів широко відомі Богдан Галайчук, Євген Онацький, Ігор Качуровський. Усі вони об'єднані в Товаристві мистців, письменників і науковців.

У політичному житті Аргентини українці беруть участь як мейори міст, члени сенату в провінції Міссіонес і Чако.

Український Пласт, хоча начислює постійно лише 100-200 членів повстав і розвинувся після Другої світової війни. Веде щорічно літні табори для юнацтва, часто в провінції Міссіонес, новацькі на оселі біля Буенос Айрес. Пластуни мають власну домівку, яку відкрили в присутності Начального Пластуна. Постійно висилають свої делегації на КУПО і на Міжкrajові Зустрічі та вишколи до Північної Америки.

Подруга Наталка

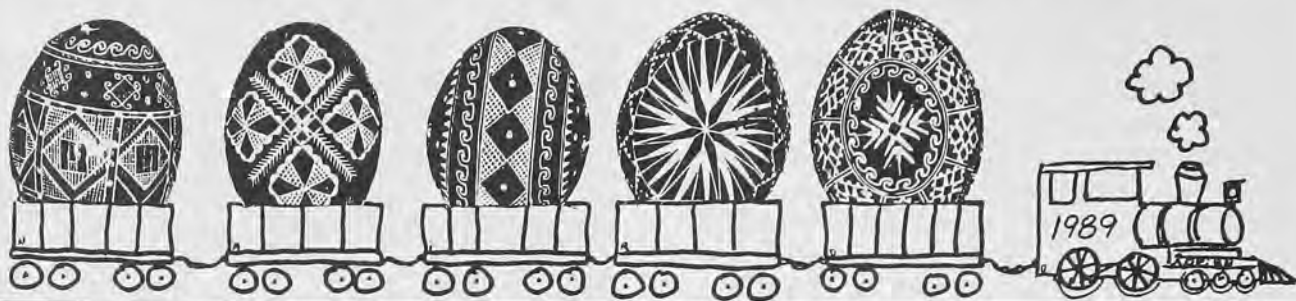

Відкриття ювілейних пластових святкувань в 1982 р. біля пластової домівки в Буенос Айрес

Частина юначок на мандрівному таборі в 1983 р. п.н. „Разом за красою життя”

ЧИ ЗНАЄТЕ ПРО ОБЛИВАНИЙ ПОНЕДІЛОК?

Ви напевно знаєте звичай обливання у Світлий Понеділок. Про це розповідав „Юнак” у попередніх роках. Мабуть, ви самі зберігаєте цей звичай дома чи біля церкви. Вранці у Світлий Понеділок усі обливаються водою чи тільки „символічно” одеколоном.

Обливаний Понеділок був особливо популярний на західних українських землях у селах і в містах та був веселою традиційною частиною Великодніх Свят. У ньому, як і в гагілках, брали участь передусім молоді хлопці та дівчата. Особливо „жорстоке” обливання відбувалося на селах, де часто хлопці прив’язували дівчат біля криниці та зливали від стіп до голови зимною водою, а дівчата як могли, так їм віддячувалися. Обливали однак також батьки дітей, а діти батьків, але не так обильно, не з таким завзяттям.

Цей веселий і гарний звичай має особливе значення і походить із дуже давніх часів. Ще за поганських часів у циклі т. зв. соняшних свят вода

відігравала велику роль, бо вірили, що вона очищувала від усього злого.

Коли навесну молоді дівчата і хлопці будуть очищені, обляті водою, вони будуть чисті, здорові, сильні та розумні. Так колись вірили наші предки. А коли з поганських часів цикл соняшний сполучено із звичаями великоднього циклу, прийнявся у нас і звичай обливання.

Однак, це вже не був обряд, а радше забава, бо обливали дівчат чи хлопців несподівано, з укриття — зі сміхом та жартами. Проте на наших селах далі вірять, що ця зимна вода має глибоке значення і допомагає молодим людям залишитися чистими душею, здоровими і радісними.

Обливаний Понеділок — типово український звичай. Нам не відомо, щоб така традиція була в якомусь іншому народі. Тому і тепер треба нам про цю традицію знати і її не занедбувати, — вона ж бо частина української народної культури.

Із народніх оповідань і легенд Великоднього циклу

Чи на Великдень справді великий день?

Був, кажуть, колись чоловік Свирид. Як діждався він Великодня, то подумав собі: Кажуть люди „Велик-день”, а я ще побачу, чи й справді це день великий? І ось на перший день Світлого Празника запряг волів та й пішов з наймитом орати. Люди в церкві Богові моляться, а він оре. Тільки почали, може, десяту скибу одкидати, аж під землею щось загуло страшно — так, як часом далекий грім загуркотить — і Свирид разом з плугом і волами так і провалився крізь землю. А на місці стала могила. Вона й досі називається „Свиридова могила”. Кажуть, що коли прийти на ту могилу та прикласти вухо до землі, то інколи чути, як хтось волів поганяє:

„Гей, гей!” (Запис з Полтавщини).

Великдень називається так тому, що в той час, коли Христос родився, сильно світило сонце і стояли такі довгі дні, що теперішніх треба сім докупити, щоб був один тодішній. Тоді, бувало, як зійде сонце в неділю вранці, то зайде аж в суботу ввечері. А як жиди розп’яли Христа, дні поменшали. Тепер тільки царські ворота в церкві стоять навісті сім днів. Ось чому цей день і називається великим. (Запис із Слобожанщини, обидва записи див. О. Воропай „Звичаї нашого народу”. я. в. сторінка 387).

За „Світлом”

СПОРТОВИЙ ТАБІР НА ПЛАСТОВІЙ СІЧІ ОСЕЛІ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ ТОРОНТО

Від першого до чотирнадцятого серпня відбувся спортовий табір „Наша гордість і мрія” на оселі у Грефтоні.

Більшість учасників була з Торонта, але брали в таборі участь члени Пласту з Оттави, Едмонтону, ЗСА, а також із Австрії.

Першого тижня відбулися курінні табори. Ми мандрували своїми куренями, їхали на роверах і плавали канойками. Хоч всі ми думали, що юнацтво вигімнастикувалось вповні першого тижня, але це була лише підготовка до вишколу в другому тижні.

Комендант друг Олег Гарас zorganizував вишкільний табір, на якому юнацтво виявило свою пошану до спорту. Після відкриття кожний учасник дістав картку з пляном своїх зайнять. Ранком учасники вчилися грати у відбиванку, вітрогони й копаний м'яч. Після цього всі збиралися на біжні на „тренінг” в легкоатлетиці. Не зважаючи на спеку, цілий тиждень вона тривала і кожному хотілося пити, але приклад і заохота друга Гараса вплинула так на нас, що кожний закусив зуби і таки змагався. Усі поверталися до головного шатра спочені і готові до обіду.

Після обіду була проба, підготовка до святкування Тисячоліття. Це була підготовка до великої маніфестації, яка відбулася в жовтні в Оттаві. Усі виконували програму з ентузіазмом і маршували „українським пластовим рівномірним інтелігентним кроком”, бо не могли дочекатися купелі. Пообідні заняття включали плавання, канойкарство, теніс і відбиванку.

Кожного дня фільмували наші заняття й учасники мали змогу дивитися й насміхатися зі своїх помилок. Вечорами відбувалися ватри, на яких трійка з XV і XI куренів показували свої жарти-скечі.

Після нічної тиші кожного вечора збиралися

секретні групи і „рейдували” / чи нападали на дівочі і хлоп'ячі табори. Зникали шогли, брами, дякуючи третьому куріневі! та ще й приватні речі завдяки двом юнакам.

При кінці тижня почалися змагання. „Тур, де Січ” був перший тризмаг на Пластовій Січі, і був він успішний. У четвер відбувся міжкурінний тризмаг. Перша особа плавала одинадцять разів, друга їхала на ровері дев'ять кілометрів, а остання бігла 2000 метрів. Наступного дня відбувся той самий тризмаг, але був індивідуальним і називався „Залізний таборовик”. Він є подібний до того, що є в Гаваях, це справжній іспит з тіловиховання.

Перше місце серед хлопців здобув Марко Шупер, а з дівчат Тамара Медвідська.

В суботу почалася дводенна олімпіада, в якій змагалися сумівці з пластунами. Відбулися змагання в легкоатлетиці, плаванні, тенісі і відбиванці. Упродовж двох днів спортсмени виявили свої таланти, зокрема „біст”.

Кожний учасник мав змогу коротко відпочивати від змагань, почавши з п'ятниці, коли друг Любомир Хабурський навчив кожного танцювати вальс і польку до забави. Чи всі друзі і подруги пам'ятають слова „раз, два, три, раз, два, три?” Це все було для підготовки на суботу вечір, коли до павільйону загостили славні „Гуцули”. Вони грали українські та чужі пісні, а до них юнацтво танцювало. Усі від Уляни Ігнатович до Ромка Максимова забавлялися!

В неділю закінчилися змагання і табір. Пластуни побили сумівців у відбиванці. На закритті змагуни одержали свої нагороди і всі сумно попрощалися. Всі були задоволені з табору. Надіюся, що прибудуть до спортового табору в наступному році.

Торонто, Канада

Таня Бардин
пл. розвідувачка

Спортовий табір в Канаді. Грефтон, Онт.

Від ліва: Л. Соханівська, Т. Бардин, Л. Бардин при обіді. С. Луців дає Бльок. Т. Соханівська подає Л. Снігурі штафету. С. Медвіцький скаче. Підготовка до перегон. Хлопці грають відбиванку. С. Патен кінчає біг. Т. Когут кидає кулю. М. Винницький змагається. Комendanт друг Гараз на пробі. Тарас Шимко скаче в далечінь. М. Топольни-

*ЮНАЦТВО
НА ПРОБІ
ІСЯЧОЛІТТЯ*

*РОЗДАЧА
НАГОРОД НА
ЗАКРИТТЮ*

*ПРОБА
ІСЯЧОЛІТТЯ*

НАШЕ УКРАЇНСЬКЕ МОРЕ

Сімдесят років тому сталася подія, яка рішуче показала світові прив'язання Українського народу до моря.

Сталося це у 1918 році, коли частина Запорізької Дивізії під проводом полковника Болбачана заняла Симферопіль на Криму та розбиваючи москалів посувалася вперед, а Гордієнківський кінний полк цієї дивізії вже був під Ялтою. Тоді на кораблях Чорноморської Фльоти було велике замішання, і на багатьох ще маяли червоні прапори Москви. Точно о 16:00 годині 29 квітня 1918 року з лінійного корабля „Юрій Побідоносець” пролунав наказ „фльоти піднести Український прапор!” З тою хвилиною Чорноморська Флота приєдналася до Української Держави і Україна стала володарем Чорного Моря.

Рівно перед 70 роками — 29-го квітня 1919 року частина морського полку в Коломиї під проводом полковника Гаврила Никоги була перша, що відсвяткувала роковини, „Дня Української Державної Фльоти”. Сьогодні святкуємо роковини 29-го квітня 1918 року, як „День Чорного Моря”. Цим ми не лиш шановуємо пам'ять цієї світлої події, але і маніфестуємо світові, що Чорне Море завжди було і буде Українським Морем.

Ми, українці-пластуни повинні бути горді не тільки за наш чорнозем, мінеральні поклади, широкі степи, а також за наше море. Навіть до певної міри можемо називати себе морським народом, бо аж 1800 кілометрів побережжя України граничить із Чорним Морем. Природні границі завжди були дуже цінними чинниками у розвитку і вдержанні самостійності країн світу. Англія, наприклад, свою могутність та створення імперії завдячує частинно своїм природнім границям.

Україна із усіх Чорноморських держав займає найбільше побережжя Чорного Моря. Отже, від давних часів називають Чорне Море — Українським Морем.

За княжих часів морські шляхи були артеріями торгівлі. Князі використовували море на свої славні походи. Пізніше козацькі морські рейди на Кафу, Царгород та інші турецькі міста принесли козащині незабутню славу. Козаки виказались вмілими та відважними моряками, протиставляючись на своїх малих байдаках не тільки турецьким галерам, але і Дніпровим порогам та бурям Чорного моря.

Впродовж історії України Чорне Море завжди відігравало важну, хоч до недавня непомітну, роль у розвитку Українського народу.

О, МОРЕ МОГУЧЕ

О море могуче, і вітер, і тучі,
І чайки кривління сумне,
І гори Кавказ... Один я на кручі,
І сонце цілує мене.

О, море могуче, люблю я, жахуче,
Безмежні простори Твої,
Ці сині дороги, що линуть сліпуче
В далекі південні краї.

Квітучі долини, в снігах верховини
Суворих задуманих гір,
Пісні невідомі, мов плач віоліни
Й горянки смуглявої зір.

Тут люди, як птиці. Абхазія, ти це.
Усе тут цвіте і сія,
Мов райдуга вічна... Та все мені сниться
Далека Україна моя.

І хвилі Дніпрові, й пісні вечорові,
І крики привітні гуків,
Де, сповнений гніву, і гніву і любові,
Я в битвах свій край боронив.

Де йшов я крізь бурі у далі похмурі
Під крики зеніток у тьмі,
І муром на мурі, і муром на мурі
Вставали руїни німі.

Лети, моя пісне, за гори й долини,
Туди, де побачив я світ.
І пісня над морем летить на Україну,
І хвилі шумлять їй услід.

Там все оживає, о краю, мій раю,
Не марно ти лив свою кров.
У пісні я руки тобі простягаю,
Моя неповторна любов.

Володимир Сосюра

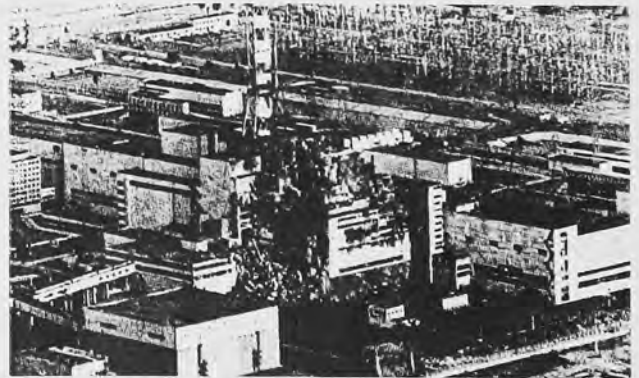
ЧИ ПАМ'ЯТАЄТЕ ПРО ТРАГЕДІЮ В ЧОРНОБИЛІ???

26-ий квітня 1986 року

В.С.

ЧОРНІ ДУМКИ

Ви, Чорнодоли і Чорногора,
Чорне море і чорна земля;
Ви, чорноброві красуні її,
Чорновусаті Іванки твої,
Чому чорну долю собі прирекли?
Кружляли над нами відвічні вітри
Та ці злую вістку у світ занесли:
Чорніє на серці, чорніє в очах,
Бож чую: — Чорнобиль — на всіх голосах.
Зробив ось Чорнобиль, що ми не змогли, —
Поставив на мапу наш клаптик землі.
Чомусь не сприймають у світі добра,
Чомусь переконує, тільки біда...
І чорні у мене про тебе думки
В ці чорні ночі і чорні дні
Ще за чорніші і довгі роки...

За жертви твої, за страждання століть,
Чи є в світі суд, що тебе захистить?
Ось двісті рублів — за всі муки твої.
Бракує Пілатам лиш миска води...

МАРА

На Великдень цього року падав дощ. Ніби сірим порохом росило, покриваючи природу тривимірною фіранкою. М'яві кольори мінялися, сіріли й зеленіли, та в сірій мряці форми дерев танули і розтавали. В самій хаті ніби порожнеча, але жінка відчувала, що лиш одною блискавкою гніву пуститься ревний дощ емоцій. Як у дощі дерева і трава пересувались у мінливій перспективі світла й хмари, так і люди наближались і танули перед її очима. Не знала, чи дійсно жила між цими людьми, чи тільки існувала, як фантом. Лише відчувала загрозливу напругу.

„Ідемо!“ — Між штурканням та штовханням досить заболочені діти усілися в машину. З евкаліптів кричали папуги, а в соснах де-не-де шуміли духи предків. При цьому вся здригнулась. Поїхали.

Церква біля залізниці стояла ніби протест проти антикультури передмістя. Увійшли. Співана літургія — єдиний символ традиції, який наближав її до якогось поняття духовості. Поза проповідями та читанням Євангелії, самий спів зачаровав її з дитинства та лишився ефемерною духовістю. І по суботах слова священника все лиш перелітали літнім вітерцем над спотілими учнями у простір за вікном. Опам'ятавшись, вона скоро клякнула до молитви за прикладом сірих монаших спин. Здригнувшись перед глибиною дитячих спогадів, течія думок все ж таки зупинилась на кольорі риз перед очима знаком запитання. Віддалену містичну велич „чорних“ монахинь вона пригадувала з своїх часів у садочку. Очевидне влюдення, разом з переходом на сірі ризи, якое через роки залишились однак незбагненні.

Думки кружляли під банею, розмальованою ангелами і фолкльорними мотивами. В церкві потемніло. Імлиста барва червоної лямпадки насичувала чад несвітським багрінням. Хоч тяглість думок уже дійшла до кінця межі дійсності, казки та спогади бабусі надавали вимір легітимності усім дітям, які не вкладались в раціональну причинність.

Шукаючи відповіді, питання часом саме зникло, мов ребус у тумані. Що тоді значить віра, коли не освідомлена чарівна магнетична сила традиції? Над середньовічними постатями блищали евкаліпти крізь відчинені вікна. Куди тоді належали привласнені та іншими пережиті спогади, які від часу виринали з її

підсвідомості? Уявляла собі темні коридори, які вели сходів, обшарпаних дітворою, де показувало у різні сторони бабусиних пригод в гуртожитку. Десь була кухня, де монахині варили дітям.

„Цить! Бери!“ — і за плечима сестри шмигнув під фартух буханець хліба.

„Так, дитинко,.. на снідання нам давали тільки крімочку булки та горнятко молока...“

Була тоді замолода, щоб збагнути тон бабусі поза лагідною стриманістю, вишліфованою гуртожитком, війною та еміграцією. І часом ті коридори ставали темно-глянсованими, завдяки дбайливості працюючих монахинь. Тоді дівчата все поважно ходили від лекцій до молитов, а із закамарку вискакувала маленька горбатенька монашка, збираючи їх у гурт:

— Заспіваймо, діточки, на честь Матері Божої, бо любить нас і молиться за всіх!

Над ліжком у бабусі висів образ Ісуса на городі. Часто бажала влетіти в той синій спокій містечка, що засинає. І, нарешті, засинала під цокання годинника і бабусиною повільного дихання, хоч іноді плястмасові фосфорні чотки трохи лякали її.

Подорожі в далечінь фантазії рідко давали їй задоволення, і в цей момент, не з абияким заспокоєнням пригадалися їй задубілі ноги. Однак Служба Божа ще далеко до кінця. Пригадалась їй мила юність та віршик:

Сама нудьга. Стелею пливу
і роздираю себе в злості.
Стрепенуся, схаменуся
і мовчазним риком болю
думками серце розпинаю...

І вже скоро буду співати „Боже Великий“...
Недавно їй снилась подорож в Україну під час якоїсь нової війни визволяти земляків. Та чомусь знову втікали через Карпати, ніби повторення еміграції. І не зрозуміла, чому у втечі була воля. Керуючи машиною, гнала, як біда, щоб досягти границі. Раптом за нами з'явилась міліція. Зупинились. Обернувшись, побачила, що її пасажир не тутешній українець, а своя родина: дід, баба, вуйко, тета, мама, тато. Сп'янівши від утоми і витраченого зусилля, вже не знала, що діяти. А до того їй ще говорить міліціонер:

— Ми за вами ідемо вже півгодини і завважили, що ви їдете занадто швидко, але надзвичайно обережно. Тому, що тепер Тиждень обережної їзди, даємо вам нагороду — двадцять карбованців.

Не знаючи, як говорити їм, відповідаю:

— Дуже дякую. Тепер можу дозволити купити собі право їзди.

Але збентежені пасажирки кажуть щось інше, аж поки хтось вигукнув:

— Не звертайте уваги, бо вона п'яна, говорить

всякі дурниці.

Та ще й бабця підказує: — Казала вам, що вкраденою машиною далеко не заїдемо”.

Прокинувся дідусь: „Го! То ми вже в Австралії?!”

Ранішнє сонце освітило забарвлені вікна й заспокоїло душу, збентежену денним кошмаром. Поїхали додому. По дорозі діти штуркались і нарікали. Небо поясніло, дерева позеленіли, ожили. Але посохлі помідорні кущі звисали на патиках, мов обідрані коричневі шмати. Хмари й дерева відступилися, мов темні страховища від фарбованої

зеленої трави подвір'я. Упав дощ, і все полагодило, переливаючись в одну картину дощу-плачу. Ширина-глибина. Світло-тіні. Перескакуючі міти дражнили сприйняття дійсності.

Гандзя Берегуляк, 21 р.,
студентка університету ім. Монаша.

За це опов. дістала 2-гу нагороду
разом з Надею Намурен за її твір
„Пройдені роки” по 30 дол.
на 11-тому конкурсі молодечої
творчості в Мельборні. 4.9.88 р.

ТАБОРОВІ ГАЗЕТКИ ПРИГАДУЮТЬ МИНУЛЕ

Давнішими роками ми постійно писали на сторінках „Юнака” про різні таборів газетки, які появлялися на поодиноких таборах і залишалися гарною пам'яткою для учасників, яка пригадувала минуле.

Нажаль щораз менше таких газеток появляється. Виїмок становлять Міжкрайові Вишкільні Табори „Лісова Школа” і „Школа Булавних”, що продовжують майже кожного року цю традицію — хоча часто газетки появляються довго після закінчення вишкільного табору. Але може вони є зимою чи осінню доброю пригадкою, про переживання на вишкільній, а рівночасно заохочують

інших перейти такий вишкільний табір у черговому році.

Як нас інформують в 1989 році оба вишколи, як і попередніми роками відбудуться в тому самому часі в гірських околицях Гантеру, у стейті Нью Йорк в часі від 24-го червня до 7-го липня. Відповідні обіжники пішли вже до станиць. А ми тут лише гарними знімками і споминами, які ми нашли у таборових газетках п.н. „Ага!” — „Лісової Школи” і „В неділю рано ями копала” — „Школи Булавних” хочемо заохотити наших читачів, які мають можливості стати членами булав юнацьких таборів, щоб поїхали на ці виїмкові вишкільні табори.

„СТЕЖА ДУМАЄ”

Українська мова — це один із найважливіших елементів на пластових таборах. Пластуни на таборах мають часто великі проблеми із мовою. Звичайно юнацтво перекладає з англійського на українське, коли говорить, тобто уживають українські слова і англійську структуру речень. У висліді є незрозуміла мова. Важним є звертати юнакам увагу, щоб подумали секунду заки щось скажуть. Часто вони не свідомі, що в них погана українська мова. Ці юнаки переконані що вони думають по українському, але це можна досягнути лише, коли юнаки вживають виключно українську мову.

ст. пл. скоб Павло Білинський
Із газетки „Ага!” ЛШ

„В Канаді інакше, бо вам легше жити” — чомусь часто чується таке ствердження від українських-американських пластунів. Так правда, відсотково в Канаді більше українців, як в ЗСА, але різниця не в тому, а в їх настанові.

В Канаді українці почуваються як дома — це їхня батьківщина.

В ЗСА українці чомусь себе змушують вибирати батьківщину. Можливе, що несвідомо, але „американські” пластуни почувають себе менше вартісними як англійці з їхнього середовища.

Це найбільше показується в сказанні, що ми говоримо по українському а решта населення по американському.

Чи не прийшов вже час розпакувати валізки і погодитися з тим, що ця країна є таксамо українською як якогонебудь іншого народу?

пл. розв. Михайло Винницький

СЛОВО РЕДАКТОРКИ ГАЗЕТКИ „ШБ”

Дорогі „Шабетки”!

Хто би повірив, що літо так скоро проминуло? Ніби це було вчора, як ми сиділи при ватрі і дискутували, про різні псевда. Ніби вчора ми ставили машт, будували стіл, копали лятрини та підготовлялися до Купальської ватри... Ніби вчора, ми прашалися, та роз'їжджалися до таборів, щоб працювати там, як впорядниці.

Учасниці ШБ на відвідинах в „Лісовій Школі” — літо 1988 р.

Для усіх літо було успішне. Дарця і Галя збагатили „Писаний Камінь” своєю працею і своїм знанням. Діня, Софійка і Нана поїхали на „Новий Сокіл”, де вони передали свою любов до Пласту своїм юначкам. Я поїхала на „Вовчу Тропу”, де я старалася передати те, що навчилася на „Школі Булавних” іншим членам проводу. В цей спосіб зі ШБ скористали не лише ми, але й ті, з якими ми цього літа працювали.

Читаючи цю одноднівку „В неділю рано ями

Учасниці і провід „ШБ” біля церкви на відпочинку

Плетемо вінки на свято Купала: від ліва Софійка, Дарця, Галя, Лада і Нана

копали”, Вам пригадаються добре цих чотирнадцять днів: час в якому ми зустрілися, заізналися і багато... дуже багато пережили. Не одній із нас потече слеза як ми пригадаємо собі красу природи та стиль пластового таборування наших дідів.

Кінчаю це слово до Вас уривком із фейлетону подружки Ольки Кузьмович, що писала про нас у „Свободі”: ... Для цієї горстки дівчат-пластунок, що

Учасниці ШБ на ранній збірці. Від ліва: Нана Смик, Софійка Бутенко, Діня Заяць, Лада Гапій, Дарця Ковч, Галя Палка

відкрили красу життя в природі, ці дні виїмкові, коли зі щирим захопленням вони розповідають про них. Чи можливе, щоб це зближення до природи дало їм також краще розуміння свого місця на землі, а особливо в українській спільноті? Чи можливе, щоб це кришталеве, прозоре повітря прочистило і погляд на життя?”.

Я вірю, що так.

СКОБ!

ст. пл. вірл. Лада Гапій
редакторка газетки ШБ

п.н. „В неділю рано яму копали”

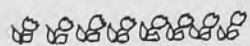
Подруга комендантка у своєму шатрі

Відпочинок після зайнять

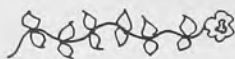
Будують машт

Нана і подруга Юля Федик будують Івана Купала

Закриття табору ШБ і роздача посвідок

БЕЗКОМПРОМІСОВЕ ПЛАСТУВАННЯ

В часі другого тижня місяця вересня 1988 року три члени гуртка „Соколи” підготували „міні” вишкільну прогульку, що відбулася на Пластовій Оселі в Українському Парку 100 км. на північ від Вінніпегу, в Канаді.

Інструктаж першої допомоги. Провадить пл. розв. Андрій Іванчук з гуртком „Тигри”. З ліва: пл. прих. З. Куревич, О. Пилипович, А. Паркасевич, М. Сарий і А. Галькевич

Приготовивши програму, листування, списки виряду, меню, гутірки та інструктажі, ми були готові на нашу експедицію. Виїхали з гуртка „Соколи” пл. розв. Михась Петрик, Андрій Іванчук, Василь Балюта зі своїм виховником/зв’язковим ст. пл. Теодором Кушаком.

Програма була інтензивна, але юнацтво призналось, що їм було приємно і що вони багато навчилися. Бунчужним та інструктором вмілости

Пл. розв. Михась Петрик допомагає молодшим юнакам ставити шатро

Пл. учас. Роман Петрик в шаласі.

„перша допомога” був Андрій. Він продовж тижня пригтовлявся на цю вміість, яку переводив з наймолодшим гуртком „Тигри”. Пл. розв. Михась Петрик теж підготвляв інструктаж для „Тигрів”. Він перевів з ними вміість „одне перо”. Крім того Михась був писарем і все слідував за бунчужним, чи іде все за програмою. Це значить, що він не тільки тримав при собі програму, але він теж записував поведінку, хто успішно завершував вмілости і т.п. „Бейз” був нашим інтендантом і ніби провадив службою у кухні. Він теж робив усі наші знімки на прогульці. Часто було чути на площі „Гей Бейз... знімка... Скоро!!! — „О-кей, О-кей, іду!”

Була також самовиховна праця у старшому гуртку „Яструби”. Члени гуртка із поміччю Василька і зв’язкового працювали над пробою вмілости „два пера”. Їм до помочі було нове видання, книга самозбереження британського війська. В цей час „Яструби” підготвлялися до закінчення II-ої пластової проби. У вересні у нас вже починало холодне і згідно із вимогами до проб ці юнаки спали на дворі у своїх шаласах.

Юнаки, які працювали над II-ою і III-ою пробами також опрацювали вміість „військового”, котру приготвив кандидат до II-ої проби пл.уч. Роман Куревич. Ми довідалися, що мимо того, що прихильники добре і навіть взірцево пописалися у вмілостях одне перо і перша допомога, з ними не

було добре робити вмілість „військовика“, тому, що вони ще добре не навчилися ходити! Щодо луків, які зробили старші юнаки, то деякі із них досить добре працювали, але деякі стріляли у порівнанні до стріл у „тамблвідз“.

Вкінці мушу дати свій коментар, як зв'язковий. Праця з юнаками велася першорядно і без ніяких проблем. Поведінка усіх була знаменита. Це важне, коли взяти до уваги, що на прогульці було 20 юнаків,

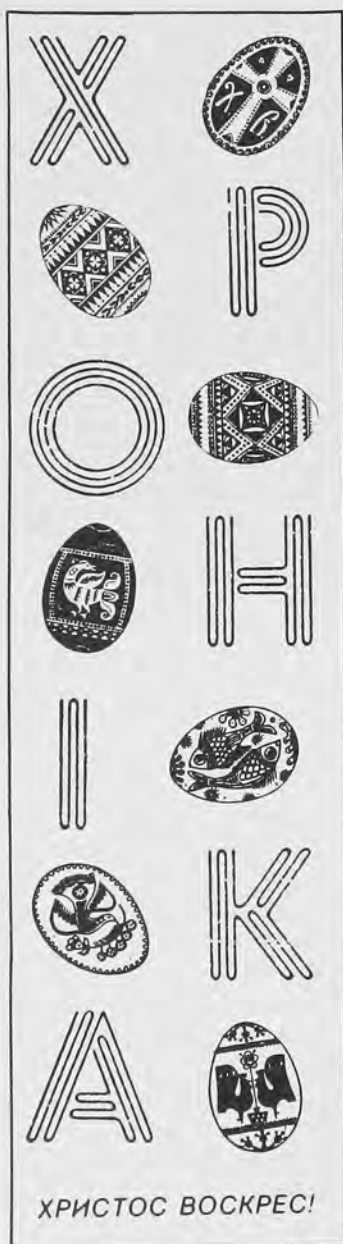
а я був самотній повнолітній виховник. Мій провід був пристосований до найвищого рівня юнаків, а я мав і все маю до них повне довір'я.

Але читайте далі в черговому числі „Юнака“, бо це тільки одна легенда про славний 7-ий курінь УПЮ у Вінніпезі.

ст. пл. Теодор Кушак
зв'язковий 7-го куреня УПЮ
ім. Святослава Завойовника

АКАДЕМІЯ СВ. ЮРА В НЬО ЙОРКУ ЦІКАВО ВІДЗНАЧИЛА ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Вшановуючи 71-шу річницю проголошення незалежності й 70-у соборності України, Український клуб при Академії св. Юра в Нью Йорку заініціював запрошення виставки архіву Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці.

23 січня ц.р. студенти Академії вислухали дві доповіді про події того часу й мали змогу оглянути архіви, знімки, листи, вирізки з газет, прапори та

Пл. розв. Галя Кузишин доповідає на Святі Державности в Академії св. Юра в Нью Йорку

деяку зброю Українських Січових Стрільців, з яких частину перевезено з Відня і Мюнхену. Потім учні почули коротке слово п. О. Труша з Головної Управи ОБВУА, що влаштувала ту виставку. Члени Українського клубу при Академії лишилися ще на дискусію з ним про славних УСС-ів. Ми довідалися, що Українські Січові Стрільці здобули велику славу в боях проти російських військ в Карпатах, спеціально на горі Маківці, яка стала символом для всіх українців. Деякі назви й гасла УСС-ів перебрала організація молоді Пласт. На оселі „Вовча Тропа“

Із виставки пам'яток УСС, що її показують члени ОБВУА

в Іст Четгам, Н.Й., далеко в лісі стоїть березовий хрест в честь тих стрільців, які згинули на Маківці.

Я була досить заскочена, коли дізналася, що деякі жінки також брали участь у війську. Жінки не тільки займалися раненими вояками, а й самі брали рушницю та стріляли на ворога. Одна така жінка, це була Оля Підвисоцька, яка відважно обороняла фронт.

Ця цікава виставка показала нам одну частину історії, коли багато синів України згинуло здобуваючи волю.

Галя Кузишин
2-ий Курінь УПЮ
ім. Лесі Українки
в Нью Йорку

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

що вплинули від 15 грудня 1988 р.
до 15 лютого 1989 р.

ЗСА:

\$ 100.00	— даток на прес-фонд „Юнака” від СВТ Червона Калина
500.00	— згідно з рішенням Зборів Пл. Станиці Кергонксон пожертва на прес-фонд пластових видань (надіслала Анна Слободян — скарбник)
100.00	— на прес-фонд „Юнака” від 50-го Куреня УПЮ-ок у Вашингтоні
100.00	— прес-фонд „Юнак” від Гуртка „Соловейки” 6-го Куреня УПЮ-ок в Чикаго (заробіток із Різдвяного Ярмарку)
150.00	— від пл. сен. Ярослава Пришляка — неприйнята заплата за працю в таборі (на прес-фонд „Юнака” і „Готуйсь”)
60.00	— від членів Пл. Станиці Дітройт: Орест Гаврилюк — \$15.00, Всеволод Гнатчук — \$10.00, п. Остан Квітковський — \$5.00, п. Роман Мазяк — \$5.00, Атанас Слюсарчук — \$10.00, Роман Стефанюк — \$5.00, п. Уштан Марта — \$10.00.
65.00	— Замість квітів на могилу пл. сен. Фалини Любінецької-Кульчицької (дивись „Замість квітів на могилу”) склали товаришки.
500.00	— В пам'ять д-ра Миколи Терлецького на прес-фонд пл. журналів (дивись „Замість квітів на могилу”)
25.00	— В пам'ять пл. сен. Петра Піка Пясецького на прес-фонд пл. журналів, (дивись: „Замість квітів на могилу”)
25.00	— В 11-ті роковини відходу на Вічну Ватру св. п. Асі Чмоли склав на прес-фонд „Юнака” і „Готуйсь” пл. сен. Я. Пришляк з Бофало.

10.00	— пл. сен. Марія Лабунька (дивись: „Замість квітів на могилу св. п. пл. сен. Дарії Менцінської”)
25.00	— Склали „Верховинки” на прес-фонд „Юнака” (дивись: „Замість квітів на могилу св. п. Ірини (Куби) Терлецької
120.00	— Пластова Станиця в Денвері склала на прес-фонд „Юнака” (дивись „Замість квітів на могилу голови Пластприяту інж. Богдана Фіглюса”)
25.00	— На прес-фонд „Юнака” в другі роковини смерті Володаря Стефанишина — склала мати п. Марія Стефанишин (дивись: „Замість квітів на могилу”).
95.00	— Склали на прес-фонд „Юнака” (дивись: „Замість квітів на свіжу могилу”) сл. п. Осипи Лінкевич-Михайленко) по \$25.00 — Ірена Клос, Василь Хадай, д-р Ждан і Оксана Кордуби і \$20.00 — д-р Ярема Клос.
25.00	— Даток на свіжу могилу сл. п. о. Омеляна Іскало — чоловіка „Стежинки” Ані від Племені „Перші Стежі” (дивись: „Замість квітів на могилу”)
25.00	— Даток на прес-фонд „Юнака” від „Перших Стеж” (дивись: „Замість квітів на могилу д-ра Василя Палідвора — батька Наталки Соневицької і діда стежинок Марти і Ксені Зелик”).
20.00	— Меланія Кокурудз склала на прес-фонд „Юнака” — (дивись: „Замість квітів на могилу д-ра Михайла Логази”).
Австралія	
20.00	— Пожертвував Микола Строкон на прес-фонд „Юнака”, Сідней (дивись: Замість квітів на могилу св. п. Романа Олесницького, Аделаїда”).
Канада:	
78.00	— Пожертвував на дарункові передплати „Юнака” о. Іван Гайманович з Торонта. (Дивись „Дарункові передплати”).
\$2068.00	— Разом (в тому \$1990.00 ам.; \$20.00 австр.; \$78.00 канад.)

Замість квітів на могилу

св. п. пл. сен.

ФАЛИНИ ЛЮБІНЕЦЬКОЇ-КУЛЬЧИЦЬКОЇ

у пам'ять Дорогої Товаришки

склали на прес-фонд „Юнака” її товаришки зі шкільної лавки: по \$25.00 — Ірина Макарушка-Пежанська, Галина Равич-Янішевська, по \$15.00 і Любов Яримович-Савойка, разом \$65.00.

Замість квітів на могилу

сл. п.

д-ра МИКОЛИ ТЕРЛЕЦЬКОГО

на прес-фонд пластових журналів склали \$500.00 — Марія і Роман Гавриляки, Софія і Богдан Пазуняки, д-р Андрій і Таня Тершаківці.

Замість квітів на могилу

св. п.

інж. БОГДАНА ФІГЛЮСА

— голови Пластприяту в Станиці Денвері, Станична Старшина склала \$120.00 — на видавничий фонд Пласту, а зокрема на „Юнака” висловлюючи глибокі співчуття опечаленій Родині Покійного.

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. ПЕТРА-ПІКА ПЯСЕЦЬКОГО

на прес-фонд пластових журналів склали \$25.00 — Христина і Стефан Шмотолохи.

У ДЕСЯТІ РОКОВИНИ

відходу на Вічну Ватру

св. п. АСІ ЧМОЛИ

склав на прес-фонд „Юнака” і „Готуйсь” пл. сен. Ярослав Пришляк з Бофало, замість квітів на могилу, на нев'янучий вінок, 25 дол.

Замість квітів на могилу

св. п. пл. сен.

ДАРІЇ МЕНЦІНСЬКОЇ

пожертвувала на прес-фонд „Юнака” пл. сен. Марія Лабунька \$10.00

Замість квітів на могилу

св. п.

ІРИНИ (КУБИ) ТЕРЛЕЦЬКОЇ

Матері Христі — подруги-верховинки, склали даток \$25.00 — на прес-фонд „Юнака” „Верховинки”.

Замість квітів на могилу

у другі Роковини Смерти св. п.

ВОЛОДАРЯ СТЕФАНИШИНА

довголітнього пластового виховника, члена „Чоти Крилатих” склала \$25.00 на прес-фонд „Юнака” мама трагічно загиблого сина.

Замість квітів на могилу

св. п.

ОСИПИ ЛІНКЕВИЧ-МИХАЙЛЕНКО

склали на прес-фонд „Юнака” \$95.00 по \$25.00 — Ірена Клос і Василь Хадай, д-р Ждан і Оксана Кордуби і \$20.00 — д-р Ярема Клос.

Замість квітів на могилу

св. п.

Отця ОМЕЛЯНА ІСКАЛО

— чоловіка „Стежинки” Ані — члени племені „Перші Стежі” склали \$25.00 на прес-фонд „Юнака”.

Замість квітів на могилу

св. п.

д-ра ВАСИЛЯ ПАЛІДВОРА

— батька Наталки Соневицької і діда стежинок Марти і Ксені Зелик. Плем'я „Перші Стежі” склало \$25.00 на прес-фонд „Юнака”.

Замість квітів на могилу

св. п.

д-ра МИХАЙЛА ЛОГАЗИ

склала на прес-фонд пластових журналів \$20.00 — Меланія Кокурудз.

Замість квітів на могилу

св. п.

інж. пл. сен.

РОМАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО (РОЛЕСА)

члена Львівського Куреня „Чорноморці”, що відійшов на Вічну Ватру 25 січня 1989 року в Аделайді, Австралія, склав на прес-фонд „Юнака” \$20.00 австр. Микола Строкон.

ПОЖЕРТВИ НА ДАРУНКОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Замість квітів на могилу бл. п. ВАСИЛЯ ПАЛІДВОРА — батька референтки юначок-самітниць пл. сен. Ляиси Зелик склала \$20.00 на передплату „Юнака” для неможливої юначки пластунка-самітниця НАТАЛЯ ТРАЧ з Маямі.

Отець Іван ГАЙМАНОВИЧ

з Торонта склав \$78.00 — на передплату „Юнака” для неможливих юнаків/-ок.

Курінь „Ті, що греблі рвуть” — плавня в Австралії, надіслала \$10.00 ам. на передплату „Готуйсь” для ст. пл. Петрусі Цабанюк

Усім Жертводавцям, що пам'ятають про Пластове Видавництво, його клопоти з фондами, що плекають про пошанування тих, які відійшли у засвіти, що облегають біль їхнім родинам сердечна подяка від Дирекції Пластового В-ва, від Редакції і Адміністрації.

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНЬСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Читайте і Передплачуйте

Пластові Журнали

„Готуйсь” і „Юнак”

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстарішій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Співка

Центрاليا 295 College St. Toronto, Ont. M5T 1S2
Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ 3635 Cawthra Road
(біля Української Католицької Церкви)
Tel.: 272-0468

Відділ 2397 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Tel.: 762-6961

Відділ 225 The East Mall, Unit 16,
Etobicoke, Ontario
Tel.: 233-1254

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання
помагати членам в економічних справах порадами і
фінансово.

Наша справа — служити членам!

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

Ціна \$2.00

ОЛЕНЬ СОКІЛ БДЖОЛА БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

**І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
"САМОПОМІЧ"**

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та полагоджуйте всі свої
фінансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням яногось напрямку", —
наше Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьків, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.

- * Купівля і продаж нерухомостей
- * Оцінка (валюація) нерухомостей
- * Аранжування, купівля і продаж моргеджів
- * Загальна асекурація

CHOLKAN CORPORATION
REALTOR — INSURANCE AGENT

527 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1Y5 — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1P3 — Tel.: 763-5555
5302 Dundas St. W., Islington, M9B 1B2 — Tel.: 236-2666

INSURANCE
5302 Dundas St., W., Islington, M9B 1B2 — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
*... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"*
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303